

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA (UE) 2021/1970 A COMISIEI

din 10 noiembrie 2021

privind un spațiu european comun al datelor pentru patrimoniul cultural

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) Tehnologiile digitale ne schimbă viața într-un ritm rapid, oferind noi oportunități pentru societate, inclusiv pentru instituțiile de conservare a patrimoniului cultural. Tehnologiile digitale oferă instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural instrumente mai eficiente cu care pot digitaliza bunurile de patrimoniu cultural și se pot adresa unui public mai larg. Acest lucru oferă mai multe modalități pentru ca publicul să acceseze, să descopere, să exploreze și să se bucure de bunuri culturale și creează mai multe posibilități de reutilizare a bunurilor culturale pentru servicii și produse inovatoare și creative în diverse sectoare, cum ar fi alte sectoare culturale și creative și turismul.
- (2) Astfel cum se subliniază în comunicarea „Busola pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital” ⁽¹⁾, tehnologiile digitale au devenit, mai mult ca niciodată, esențiale pentru muncă, învățare, socializare, divertisment și accesarea unei game largi de servicii și produse, de la servicii de sănătate la cultură.
- (3) Pandemia de COVID-19 a evidențiat punctele forte și vulnerabilitățile sectorului patrimoniului cultural și necesitatea de a accelera transformarea digitală a acestuia pentru a valorifica la maximum oportunitățile pe care le oferă. Multe instituții culturale au suferit pierderi financiare majore sau au trebuit să fie închise. Totuși, în pofida provocărilor financiare create de pandemie, multe dintre acestea au reușit însă să își păstreze sau chiar să își extindă publicul prin îmbunătățirea serviciilor lor digitale (de exemplu, stabilirea de contacte cu publicul, partajarea colecțiilor, oferirea de instrumente digitale), demonstrând încă o dată valoarea lor ridicată pentru societate și pentru economia europeană.
- (4) Patrimoniul cultural nu este doar un element-cheie în construirea unei identități europene care se bazează pe valori comune, ci de asemenea aduce o contribuție importantă la economia europeană, stimulând inovarea, creativitatea și creșterea economică. De exemplu, turismul cultural reprezintă până la 40 % din ansamblul turismului european ⁽²⁾, iar patrimoniul cultural este o parte esențială a turismului cultural. Digitalizarea avansată a bunurilor de patrimoniu cultural și reutilizarea acestui conținut pot genera noi locuri de muncă nu numai în sectorul patrimoniului cultural, ci și în alte sectoare culturale și creative, inclusiv, de exemplu, în sectorul jocurilor video și al cinematografiei. Contribuția industriilor culturale și creative reprezintă 3,95 % din valoarea adăugată a UE (477 de miliarde EUR), iar aceste sectoare angajează 8,02 milioane de persoane și implică 1,2 milioane de întreprinderi, dintre care 99,9 % sunt IMM-uri ⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2021) 118 final.

⁽²⁾ Raportul Organizației Mondiale a Turismului (UNWTO) privind sinergiile dintre turism și cultură.

⁽³⁾ SWD(2021) 351 final.

- (5) Evaluarea ⁽⁴⁾ Recomandării Comisiei privind digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală (2011/711/UE) a concluzionat că mai multe dintre provocările cu care se confrunta sectorul patrimoniului cultural în urmă cu 10 ani sunt încă prezente astăzi, cum ar fi necesitatea urgentă de a proteja și de a conserva patrimoniul cultural european și, în special, patrimoniul cultural aflat în pericol. Cu toate acestea, evaluarea a recunoscut, de asemenea, că peisajul patrimoniului cultural s-a schimbat semnificativ în ultimii ani, apărând o serie de noi necesități, dar, mai presus de toate, noi oportunități care ar putea spori și mai mult contribuția patrimoniului cultural la economia europeană. Prin urmare, este necesar să se asigure un răspuns politic care să răspundă acestor noi necesități și așteptări ale sectorului patrimoniului cultural, ale sectoarelor culturale și creative și ale societății în general.
- (6) Prezenta recomandare încurajează statele membre să instituie cadre adecvate pentru a consolida redresarea și transformarea sectorului patrimoniului cultural și pentru a sprijini instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să devină mai autonome și mai reziliente în viitor. Acest lucru va conduce la o mai bună calitate a digitalizării, reutilizării și conservării digitale în întreaga UE și va avea efecte de propagare în alte sectoare-cheie ale economiei europene, cum ar fi turismul, cercetarea și alte sectoare culturale și creative.
- (7) Statele membre au abordări diferite în ceea ce privește patrimoniul cultural, abordând într-o măsură diferită caracteristicile și nevoile specifice ale instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural. O strategie digitală cuprinzătoare pentru sectorul patrimoniului cultural, care să stabilească o viziune clară și concretă, precum și cele mai adecvate mijloace pentru punerea în aplicare a acesteia, ar asigura un răspuns de politică mai eficace și ar consolida sectorul. Pentru a realiza o transformare digitală eficace, a stabili un climat de încredere și o cooperare strânsă, statele membre ar trebui să implice toate părțile interesate relevante în pregătirea strategiei.
- (8) Dezvoltarea tehnologiilor digitale avansate, cum ar fi 3D, inteligența artificială, învățarea automată, cloud computing, tehnologiile de date, realitatea virtuală și realitatea augmentată, a creat oportunități fără precedent în materie de digitalizare, acces online și conservare digitală. Tehnologiile digitale avansate conduc la procese mai eficiente (de exemplu, generarea automată de metadate, extragerea cunoștințelor, traducerea automată, recunoașterea textului prin sisteme optice de recunoaștere a caracterelor) și la un conținut de calitate superioară. Ele permit apariția unor forme inovatoare de creație artistică, creând, în același timp, noi modalități de a interacționa în mod digital cu conținutul cultural și de a beneficia de acesta prin organizarea și proiectarea conținutului împreună cu publicul, precum și externalizarea spre public, stimulând participarea acestuia. Inteligența artificială, tehnologia blockchain și alte tehnologii avansate pot fi, de asemenea, explorate pentru identificarea automată a bunurilor culturale care sunt traficate ilicit. Adoptarea unor astfel de tehnologii avansate are un impact semnificativ asupra redresării și creșterii economice europene în urma pandemiei de COVID-19, iar statele membre ar trebui să o sprijine prin măsuri adecvate.
- (9) În plus, statele membre și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să profite de oportunitățile fără precedent oferite de tehnologiile digitale avansate pentru a stimula politicile climatice și pentru a sprijini tranziția către o economie a UE mai verde și mai durabilă, astfel cum se prevede în Pactul verde european ⁽⁵⁾. De exemplu, bunurile de patrimoniu cultural digitalizate în 3D pot fi o sursă de cunoștințe relevante privind impactul, adaptarea și reziliența legate de climă (de exemplu, 3D permite analiza nedistructivă a bunurilor, vizualizarea daunelor și obținerea de informații pentru restaurare, conservare etc.). De asemenea, gemenii digitali și tehnologiile de observare a Pământului pot avea o importanță majoră în creșterea rezilienței la schimbările climatice și în sprijinirea conservării preventive a monumentelor, clădirilor și siturilor de patrimoniu cultural. În acest context, digitalizarea este, de asemenea, un factor determinant pentru sprijinirea experților în combaterea infracțiunilor împotriva mediului pe anumite situri.
- (10) Este important ca statele membre să își continue eforturile în materie de digitalizare ⁽⁶⁾ și conservare digitală a bunurilor de patrimoniu cultural. Stabilirea unor obiective specifice pentru digitalizare și conservare, pe baza unei evaluări a nevoilor și a unor criterii clare și obiective, ar conduce la rezultate concrete și măsurabile. Acest lucru ar fi deosebit de important pentru patrimoniul cultural aflat în pericol. În astfel de cazuri, digitalizarea 3D cu cel mai înalt nivel de detaliere poate fi chiar o necesitate, de exemplu în scopuri de conservare și restaurare. Totuși, chiar și în cazul în care riscul de deteriorare sau distrugere este scăzut, aceasta ar trebui să fie o prioritate, având în vedere potențialul ridicat de reutilizare al bunurilor de patrimoniu cultural digitalizate, cum ar fi pentru experiențe inovatoare și turism durabil, pentru a sprijini redresarea și reziliența economiei în general, în conformitate cu obiectivele Pactului verde european. În plus, statele membre ar trebui să își intensifice eforturile cu privire la domeniile cu un nivel redus de digitalizare, cum ar fi clădirile, monumentele și siturile, precum și patrimoniul cultural imaterial.

⁽⁴⁾ SWD(2021) 15 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁶⁾ Inclusiv digitalizarea 2D.

- (11) Pe lângă faptul că pot fi utilizate în scopul conservării și al restaurării, tehnologiile 3D pot oferi, de asemenea, oportunități sporite pentru ca instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să se poată adresa unui public mai larg prin intermediul unor experiențe mai imersive, care includ accesul virtual la locuri care sunt în mod normal inaccesibile (de exemplu, subacvatice) sau închise temporar, sau să se poată adresa persoanelor cu deficiențe de vedere, oferind, de exemplu, experiențe tactile accesibile. Prin urmare, o atenție deosebită acordată digitalizării 3D a patrimoniului cultural aflat în pericol și a celor mai vizitate monumente, clădiri și situri culturale și de patrimoniu ar spori valoarea și potențialul patrimoniului cultural. Acest lucru ar fi, de asemenea, în conformitate cu „Declarația privind cooperarea pentru promovarea digitalizării patrimoniului cultural” ⁽⁷⁾ din aprilie 2019, în care statele membre au convenit să își intensifice eforturile și să continue progresele împreună, în cadrul pilonului privind o inițiativă paneuropeană pentru digitalizarea 3D a artefactelor, monumentelor și siturilor de patrimoniu cultural.
- (12) Cu toate acestea, digitalizarea nu implică în mod implicit conservarea digitală. Pentru a asigura accesul pe termen lung la bunurile digitalizate, statele membre trebuie să planifice și să realizeze cu atenție conservarea digitală a bunurilor lor, luând în considerare toate provocările financiare, organizaționale și tehnice relevante pe termen lung. Obiectivele de conservare digitală pot include nu numai bunurile de patrimoniu cultural care sunt considerate prioritare pentru digitalizare (de exemplu, bunurile expuse riscului, cele mai vizitate monumente și situri sau domeniile cu un nivel redus de digitalizare), ci și bunurile digitalizate anterior.
- (13) Cadrul financiar actual oferă statelor membre oportunități fără precedent de a utiliza diferite fluxuri de finanțare pentru a stimula în mod semnificativ digitalizarea și conservarea, precum și pentru a crea un număr semnificativ mai mare de capacități în sectorul patrimoniului cultural. Statele membre ar trebui să sporească gradul de conștientizare în rândul actorilor din sector cu privire la oportunitățile de finanțare oferite de programul Europa digitală, Orizont Europa ⁽⁸⁾, fondurile politicii de coeziune ⁽⁹⁾, REACT-EU ⁽¹⁰⁾, instrumentul de sprijin tehnic ⁽¹¹⁾ și Mecanismul de redresare și reziliență ⁽¹²⁾ pentru a sprijini investițiile necesare redresării și transformării digitale a sectorului, pentru a oferi un acces mai larg la cultură și pentru a avea un impact pozitiv asupra comunităților locale.
- (14) Digitalizarea patrimoniului cultural european necesită resurse financiare semnificative. Pentru a partaja eforturile financiare și, în același timp, pentru a accelera accesul publicului la patrimoniul cultural, instituțiile de conservare a patrimoniului cultural cooperează cu actori privați. Cu toate acestea, multe dintre aceste acorduri de cooperare acordă drepturi exclusive partenerilor privați. Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹³⁾ stabilește un set de norme minime care reglementează reutilizarea și stabilește modalități practice pentru a facilita reutilizarea documentelor existente deținute de organismele din sectorul public ale statelor membre. În special, aceasta impune instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural care intră în domeniul său de aplicare (de exemplu muzeele, arhivele, bibliotecile) să respecte dispoziții specifice privind acordurile de exclusivitate, astfel cum se prevede la articolul 12 din directivă. Pentru a facilita accesul echitabil și nediscriminatoriu al tuturor la bunurile patrimoniului cultural, instituțiile de conservare a patrimoniului cultural care au relații de parteneriat cu sectorul privat, inclusiv cele care nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate anterior, ar trebui să urmărească aplicarea principiilor prevăzute la articolul 12 din directivă.
- (15) După cum s-a subliniat în Agenda pentru competențe în Europa ⁽¹⁴⁾, pandemia de COVID-19 a mărit decalajul deja existent în materie de competențe digitale, în timp ce apar noi inegalități, deoarece mulți profesioniști nu au nivelul necesar de competențe digitale care sunt necesare la locul de muncă. Acest lucru este valabil și pentru sectorul patrimoniului cultural, în care decalajul digital are ca rezultat faptul că în special instituțiile mici (de exemplu, muzeele) se confruntă cu dificultăți în utilizarea tehnologiilor avansate, cum ar fi 3D sau inteligența artificială. Prin urmare, în conformitate cu Agenda pentru competențe în Europa și cu prima sa inițiativă emblematică, Pactul privind competențele, precum și în sprijinul planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale ⁽¹⁵⁾, statele membre ar trebui să stabilească obiective specifice pentru actualizarea competențelor sau recalificarea profesioniștilor din domeniul patrimoniului cultural. În plus față de aceasta și pe baza obiectivelor Alianței pentru patrimoniul cultural (*Blueprint Alliance for cultural heritage – CHARTER*), industriile culturale și creative, care reprezintă unul dintre cele 14 ecosisteme identificate de strategia privind piața unică, construiesc în prezent un parteneriat la scară largă pentru dezvoltarea competențelor, care ar trebui să se alăture Pactului privind competențele.

⁽⁷⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_ro

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/2021_2027/

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/react-eu

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/overview-funding-programmes/technical-support-instrument-tsi_ro

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en

⁽¹³⁾ Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public (JO L 172, 26.6.2019, p. 56).

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 274 final.

⁽¹⁵⁾ COM(2021) 102 final.

- (16) Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural s-au confruntat cu diferite obstacole legate de drepturile de autor cu ocazia digitalizării și a partajării patrimoniului cultural, cum ar fi costurile asociate achiziției drepturilor, lipsa unei expertize suficiente în materie de drepturi de autor în rândul profesioniștilor din domeniul patrimoniului cultural și limitări ale cooperării transfrontaliere între instituții. Prin urmare, au fost luate măsuri specifice la nivelul UE pentru a aborda astfel de provocări. De exemplu, Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁶⁾ privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală stabilește diverse dispoziții de modernizare a cadrului privind drepturile de autor care reglementează modul în care instituțiile de conservare a patrimoniului cultural își desfășoară activitatea în mediul digital. Una dintre cele mai importante modificări introduse de directivă este un cadru clar pentru digitalizarea și difuzarea operelor aflate în afara circuitului comercial pe care instituțiile de conservare a patrimoniului cultural le au în colecțiile lor. În plus, directiva introduce excepții armonizate și obligatorii pentru realizarea de copii în scopul conservării de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural și pentru extragerea textului și a datelor în scopul cercetării științifice. În cele din urmă, directiva clarifică statutul operelor de artă vizuală din domeniul public, cu scopul de a spori securitatea juridică. În special, noile norme privind drepturile de autor vor facilita o misiune principală de interes public a instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural prin îmbunătățirea conservării și a disponibilității patrimoniului cultural și prin facilitarea semnificativă a utilizării operelor care nu mai sunt disponibile în circuitul comercial în beneficiul culturii europene și al tuturor cetățenilor. Prin urmare, statele membre trebuie să asigure o punere în aplicare și o aplicare eficace a legislației UE privind drepturile de autor, astfel încât instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să poată beneficia pe deplin de cadrul privind drepturile de autor, astfel cum a fost actualizat în special prin Directiva (UE) 2019/790.
- (17) Biblioteca digitală europeană (Europeana) ⁽¹⁷⁾ a avut un rol esențial pentru consolidarea cooperării și a activităților de standardizare la nivel transfrontalier, în UE și în afara acesteia. Cadrele sale standardizate pentru partajarea online a conținutului digital și a metadatelor, în special Modelul de date Europeana ⁽¹⁸⁾, Declarațiile privind drepturile internaționale ⁽¹⁹⁾ și Cadrul de publicare Europeana ⁽²⁰⁾ au fost preluate pe scară largă în sectorul patrimoniului cultural din Europa și la nivel internațional. De exemplu, Modelul de date Europeana permite o reprezentare standardizată a datelor furnizate în Europeana de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural din diferite domenii, utilizând formate diferite. Cadrul RightsStatements.org oferă un set de declarații standardizate privind drepturile care pot fi utilizate de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural pentru a comunica publicului statutul privind drepturile de autor și reutilizarea obiectelor digitale. Cu toate acestea, interoperabilitatea rămâne un efort continuu în ceea ce privește formatele și standardele pentru conținutul digital și metadate, cum ar fi în cazul 3D sau al utilizării entităților contextuale și a fișierelor de autoritate pentru interoperabilitate semantică. În „Declarația privind cooperarea pentru promovarea digitalizării patrimoniului cultural” din aprilie 2019, statele membre au convenit să își intensifice eforturile pentru a dezvolta și promova în continuare standardele și cadrele de interoperabilitate în cadrul inițiativelor de digitalizare. Prin urmare, statele membre și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să își intensifice eforturile pentru a sprijini sau a adera la standardele și cadrele relevante în scopul accelerării schimbului și a reutilizării datelor.
- (18) Crearea unui spațiu european comun al datelor pentru patrimoniul cultural va oferi instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural posibilitatea de a profita de avantajele care decurg din amploarea pieței unice, în conformitate cu Strategia europeană privind datele ⁽²¹⁾. Aceasta va încuraja reutilizarea conținutului și va stimula creativitatea în diferite sectoare, cu beneficii pentru întreaga economie și societate. În special, va oferi conținut de înaltă calitate și acces eficient, fiabil și ușor de utilizat la bunurile de patrimoniu cultural digital european; va consolida în continuare colaborările, parteneriatele și contactele cu rețeaua de parteneri de date (de exemplu, muzee, galerii, biblioteci, arhive din întreaga Europă), agregatori și experți care lucrează în domeniul patrimoniului cultural digital. Spațiul datelor se va baza pe actuala strategie Europeana pentru perioada 2020-2025 ⁽²²⁾, al cărei scop este de a capacita instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în transformarea lor digitală.
- (19) Europeana oferă în prezent acces la 52 de milioane de bunuri de patrimoniu cultural, dintre care 45 % pot fi reutilizate în diferite sectoare. Imaginile și textele reprezintă 97,5 % din bunuri; doar 2,47 % din bunuri reprezintă conținut audiovizual și 0,03 % sunt în 3D. O contribuție sporită a bunurilor digitalizate de înaltă calitate, cum ar fi cele în 3D, ar consolida inovarea și creația prin utilizarea și reutilizarea bunurilor de patrimoniu cultural digitalizate în diferite domenii-cheie (de exemplu, educație, orașe inteligente și modelare ecologică, turism durabil și sectoare culturale creative). Introducerea unui număr suplimentar de 40 de milioane de tipuri de bunuri de înaltă calitate, digitalizate și diversificate în spațiului datelor ar contribui la îmbogățirea materialului disponibil online și, în același timp, la o mai bună promovare a patrimoniului nostru cultural european. Această creștere ar permite, de asemenea, o reutilizare sporită și, prin urmare, potențiale noi servicii și aplicații. Este important ca instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să aducă contribuții semnificative la spațiul datelor, cu sprijinul statelor membre.

⁽¹⁶⁾ Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO L 130, 17.5.2019, p. 92).

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 612 final.

⁽¹⁸⁾ <https://pro.europeana.eu/page/edm-documentation>

⁽¹⁹⁾ <https://rightsstatements.org/>

⁽²⁰⁾ <https://pro.europeana.eu/post/publishing-framework>

⁽²¹⁾ COM(2020) 66 final.

⁽²²⁾ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/2174be9e-ac58-11ea-bb7a-01aa75ed71a1>

- (20) Agregatorii naționali, sectoriali sau tematici au un rol esențial în peisajul patrimoniului cultural, creând legături între diferiții actori din sectorul patrimoniului cultural și din afara acestuia, la nivel național și european. De exemplu, agregatorii naționali agregă și îmbogățesc conținutul pentru Europeana, oferă acces la bunurile de patrimoniu cultural din țara lor și le promovează și, de asemenea, pun în comun resurse și cunoștințe valoroase pentru sectorul patrimoniului cultural. Cu toate acestea, deși majoritatea agregatorilor din întreaga UE are un mandat oficial pentru activitățile desfășurate, mulți alții au încă nevoie de un astfel de mandat și se confruntă cu dificultăți în a asigura resurse suficiente și durabile sau sprijin organizațional. Statele membre ar trebui să abordeze această provocare prin consolidarea rolului agregatorilor, prin furnizarea unui sprijin adecvat și prin sprijinirea contribuției acestora la spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural.
- (21) Creșterea preconizată a numărului și a complexității bunurilor digitale va necesita soluții sigure, reziliante, eficiente și durabile bazate pe cloud pentru prelucrarea, accesarea și gestionarea unor astfel de seturi de date. Prin urmare, sprijinul ⁽²³⁾ acordat de statele membre Federației europene a infrastructurii și serviciilor de tip cloud-to-edge va fi esențial pentru un acces eficace la bunurile de patrimoniu cultural digitalizate.
- (22) Prezenta recomandare valorifică și înlocuiește Recomandarea 2011/711/UE,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Scopul și domeniul de aplicare

- Scopul prezentei recomandări este de a pregăti terenul pentru un spațiu european comun al datelor pentru patrimoniul cultural („spațiul datelor”), ajutând astfel instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să își accelereze eforturile în materie de digitalizare și conservare și să valorifice oportunitățile create de transformarea digitală. Prezenta recomandare încurajează statele membre să instituie cadre adecvate pentru a consolida redresarea și transformarea sectorului și pentru a sprijini instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să devină mai reziliante în viitor.
- Prezenta recomandare vizează toate tipurile de patrimoniu cultural (material, imaterial, natural, de proveniență digitală), inclusiv toate categoriile de patrimoniu cultural aflat în pericol.

Definiții

- În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:
  - „bunuri de patrimoniu cultural” înseamnă bunuri aparținând:
    - patrimoniului cultural material, cum ar fi monumente, situri arheologice, materiale audio și audiovizuale, cărți, reviste, ziare, fotografii, obiecte de muzeu, documente de arhivă;
    - patrimoniului cultural imaterial;
    - patrimoniului natural, cum ar fi peisajele și siturile naturale, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural ⁽²⁴⁾;
    - patrimoniului de proveniență digitală;
  - „patrimoniu cultural imaterial” înseamnă practici, reprezentări, expresii, cunoștințe, competențe – precum și instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora – pe care comunitățile, grupurile și, în unele cazuri, persoanele fizice le recunosc ca parte a patrimoniului lor cultural, în sensul articolului 2 din Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial ⁽²⁵⁾;

⁽²³⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/towards-next-generation-cloud-europe>

⁽²⁴⁾ Convenția UNESCO privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, Paris, 16 noiembrie 1972.

⁽²⁵⁾ Convenția UNESCO din 2003 pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, Paris, 17 octombrie 2003.

3. „de proveniență digitală” înseamnă bunurile create în format digital, cum ar fi operele de artă digitală sau animația digitală, muzeele virtuale, fără un echivalent analogic, sau conținutul cultural creat în afara instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural, cum ar fi pe platformele de comunicare socială sau în industria jocurilor;
4. „instituție de conservare a patrimoniului cultural” înseamnă o bibliotecă deschisă publicului sau un muzeu, o arhivă sau o instituție de conservare a patrimoniului cinematografic sau sonor, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 3 din Directiva (UE) 2019/790;
5. „digitalizare” înseamnă conversia bunurilor din format analogic în format digital;
6. „transformare digitală” înseamnă atât procesul, cât și rezultatul mobilizării tehnologiilor digitale pentru a transforma modul în care o organizație funcționează și aduce valoare;
7. „conservare digitală” înseamnă un set de activități necesare pentru a se asigura că obiectele digitale pot fi localizate, puse la dispoziție, utilizate și înțelese în viitor.

CAPITOLUL II

DIGITALIZAREA AVANSATĂ ȘI CONSERVAREA DIGITALĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL

4. Statele membre ar trebui să prevadă și/sau să actualizeze periodic o strategie digitală cuprinzătoare și orientată spre viitor pentru patrimoniul cultural la nivelul național sau regional relevant, pentru a accelera transformarea digitală a sectorului. Statele membre ar trebui să colaboreze cu toate părțile interesate, cum ar fi instituțiile de conservare a patrimoniului cultural și autoritățile competente, sau să ia măsuri în vederea colaborării cu acestea, pentru a pregăti strategia digitală și ar trebui să furnizeze resurse/sprijin pentru punerea sa în aplicare.
5. Strategia națională ar trebui să conțină măsuri de sprijinire a instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural cu privire la adoptarea tehnologiilor avansate, cum ar fi 3D, inteligența artificială, realitatea augmentată, cloud computing, tehnologiile de date și tehnologia blockchain, pentru a asigura un proces mai eficient de digitalizare și conservare digitală, precum și un conținut de calitate superioară pentru un acces, o utilizare și o reutilizare mai largă.
6. Strategia digitală ar trebui să stabilească obiective clare în materie de digitalizare și conservare digitală. Aceste obiective ar trebui să se bazeze pe criterii obiective și clare, inclusiv:
  - (a) patrimoniul cultural aflat în pericol;
  - (b) cele mai vizitate monumente, clădiri și situri culturale și de patrimoniu și
  - (c) nivelul scăzut de digitalizare pentru anumite categorii de bunuri de patrimoniu cultural.

Până în 2030, statele membre ar trebui să digitalizeze în 3D toate monumentele și siturile care se încadrează la litera (a) și 50 % din cele care se încadrează la litera (b).

Până în 2025, statele membre ar trebui să digitalizeze 40 % din obiectivele globale pentru 2030.

Statele membre ar trebui să ia măsurile necesare pentru a se asigura că toate bunurile culturale digitalizate menționate la punctul 6 literele (a), (b) și (c) sunt, de asemenea, conservate digital.

7. Atunci când planifică digitalizarea, statele membre și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să adopte o abordare holistică. O astfel de abordare ar trebui, de exemplu, să ia în considerare scopul digitalizării, grupurile-țintă de utilizatori, cea mai bună calitate accesibilă, conservarea digitală a bunurilor de patrimoniu cultural digitalizate, inclusiv aspecte precum formatele, stocarea, viitoarele actualizări la alte sisteme, întreținerea continuă și resursele financiare și de personal necesare pe termen lung. Strategia digitală ar trebui să prevadă un mandat clar și bine definit pentru agregatorii naționali sau regionali de a colabora cu instituțiile de conservare a patrimoniului cultural pentru a pune la dispoziție bunurile de patrimoniu cultural digitalizate prin Europeana și spațiul datelor. În special, statele membre ar trebui să consolideze rolul agregatorilor ca intermediari între Europeana și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural și să încurajeze contribuția activă a acestora la spațiul datelor.

8. Statele membre ar trebui să sprijine parteneriatele dintre sectorul patrimoniului cultural și alte sectoare, cum ar fi învățământul superior și educația și formarea profesională, industriile creative și turismul cultural durabil, pentru a stimula inovarea în ceea ce privește noi servicii și aplicații.
9. Statele membre ar trebui să faciliteze implicarea întreprinderilor mici și mijlocii pentru a sprijini transformarea digitală a sectorului patrimoniului cultural, în special în direcția digitalizării și a inovării bazate pe date.
10. În cazul în care instituțiile de conservare a patrimoniului cultural încheie parteneriate cu sectorul privat, acestea ar trebui să se asigure că sunt stabilite condiții clare și echitabile pentru reutilizarea bunurilor digitalizate, în conformitate cu normele în materie de concurență și cu Directiva (UE) 2019/1024 și, în special, cu normele privind acordurile de exclusivitate prevăzute la articolul 12 din directiva respectivă, după caz.
11. Statele membre ar trebui să ia măsurile necesare pentru a evalua deficitul de competențe digitale din acest sector, astfel încât instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să poată exploata pe deplin oportunitățile oferite de tehnologiile digitale avansate. În special, statele membre ar trebui să stabilească obiective ambițioase care să fie atinse până în 2030 pentru actualizarea competențelor și recalificarea profesioniștilor din domeniul patrimoniului cultural, inclusiv în ceea ce privește gestionarea și analiza datelor, inteligența artificială, digitalizarea avansată și tehnologiile de realitate augmentată.
12. Pentru a facilita transformarea digitală a instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural și pentru a contribui la extinderea accesului la patrimoniul cultural și la promovarea acestuia, se recomandă statelor membre să profite pe deplin de oportunitățile oferite de cadrul actual privind drepturile de autor prin:
  - (a) asigurarea punerii în aplicare corecte și eficiente a dispozițiilor relevante ale UE privind drepturile de autor, în special a celor prevăzute de Directiva (UE) 2019/790;
  - (b) sprijinirea tuturor părților în ceea ce privește aplicarea practică eficientă a normelor naționale de punere în aplicare;
  - (c) monitorizarea îndeaproape a normelor naționale de punere în aplicare pentru a garanta aplicarea cu succes a acestora și
  - (d) sprijinirea profesioniștilor din domeniul patrimoniului cultural în ceea ce privește dobândirea competențelor privind drepturile de autor și a celor legate de acordarea de licențe, precum și furnizarea de expertiză în domeniul drepturilor de autor.
13. Pentru a găsi răspunsuri comune la provocările comune legate de digitalizarea avansată și conservarea digitală, pentru a face schimb de bune practici, precum și pentru a prezenta și a promova cultura, valorile și poveștile de succes europene, statele membre ar trebui să încurajeze colaborarea transfrontalieră și parteneriatele cu instituțiile de conservare a patrimoniului cultural la nivel internațional, în complementaritate cu acțiunile promovate de UNESCO și de Consiliul Europei.
14. Statele membre ar trebui să utilizeze pe deplin toate posibilitățile de finanțare la nivel european și național pentru a accelera eforturile în materie de digitalizare și conservare.

CAPITOLUL III

PRINCIPII DIRECTOARE PRIVIND UN SPAȚIU EUROPEAN COMUN AL DATELOR PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL

15. Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să adere la standardele și cadrele relevante, cum ar fi cele utilizate de inițiativa Europeană pentru partajarea conținutului digital și a metadatelor, inclusiv Modelul de date Europeană, RightsStatements.org și Cadrul de publicare Europeană, pentru a realiza interoperabilitatea la nivel european. Statele membre ar trebui să ia măsurile necesare pentru a promova și a facilita aderarea la astfel de standarde și cadre existente și viitoare și să colaboreze la nivel european pentru a le extinde în contextul spațiului datelor.
16. Statele membre ar trebui să încurajeze activ instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să își pună la dispoziție bunurile digitalizate prin intermediul Europeană și, astfel, să contribuie la spațiul datelor, în conformitate cu standardele și cadrele menționate la punctul 15 și cu obiectivele orientative prevăzute în anexa I și în anexa II.

17. Contribuțiile din partea instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural, menționate la punctul 16, ar trebui să includă, în special, bunurile de patrimoniu cultural digitalizate în 3D pentru a promova comorile culturale europene, a îmbunătăți reutilizarea potențială în domenii importante, cum ar fi științele sociale și umaniste, turismul cultural durabil, sectoarele culturale și creative, sau pentru a contribui la identificarea bunurilor culturale care sunt traficate ilicit.
18. Statele membre ar trebui să se asigure că, în urma politicilor pe care le aplică, datele rezultate din proiectele de digitalizare finanțate din fonduri publice devin și rămân ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile („principiile FAIR”) prin infrastructuri digitale (inclusiv spațiul datelor) pentru a accelera partajarea datelor.
19. Toate finanțările publice pentru viitoarele proiecte de digitalizare a bunurilor de patrimoniu cultural ar trebui să fie condiționate de punerea la dispoziție a conținutului digitalizat în Europeana și în spațiul datelor, astfel cum se menționează la punctul 16.
20. Statele membre ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a sprijini și a sensibiliza publicul larg cu privire la Europeana, în special în sectorul educației și în școli, inclusiv prin materiale educaționale.
21. Statele membre ar trebui să valorifice oportunitățile oferite de Federația europeană a infrastructurii și serviciilor de tip cloud-to-edge pentru a extinde stocarea, gestionarea și accesul la patrimoniul cultural digitalizat.

CAPITOLUL IV

MĂSURI SUBSECVENTE PREZENTEI RECOMANDĂRI

Statele membre ar trebui să informeze Comisia în termen de 24 de luni de la publicarea prezentei recomandări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și, ulterior, o dată la doi ani, cu privire la măsurile întreprinse ca răspuns la prezenta recomandare.

Adoptată la Bruxelles, 10 noiembrie 2021.

Pentru Comisie
Thierry BRETON
Membru al Comisiei

ANEXA I

**Obiective orientative pentru contribuția de conținut la Europeană și la spațiul datelor până în 2030
pentru fiecare stat membru ⁽¹⁾**

	A	B	C	D	E	F
	Numărul de înregistrări la 1 februarie 2021	Numărul de înregistrări de înaltă calitate ⁽¹⁾ la 1 februarie 2021	Noi înregistrări de înaltă calitate până în 2030	Numărul total de înregistrări până în 2030 [= A+C]	Numărul total de înregistrări de înaltă calitate până în 2030 ⁽²⁾ [= B+C]	Bunuri digitale în 3D până în 2030 ⁽³⁾
Austria	2 372 357	1 106 942	1 002 892	3 375 249	2 109 834	401 157
Belgia	2 499 646	2 247 432	1 215 817	3 715 463	3 463 249	486 327
Bulgaria	94 447	62 647	329 454	423 901	392 101	131 782
Croația	67 357	5 456	235 877	303 234	241 332	94 351
Cipru	30 959	1 858	71 466	102 425	73 324	28 586
Cehia	881 263	369 602	889 329	1 770 592	1 258 931	355 732
Danemarca	1 032 422	662 712	676 884	1 709 306	1 339 596	270 754
Estonia	648 205	486 024	99 825	748 030	585 849	39 930
Finlanda	1 093 297	960 899	548 428	1 641 725	1 509 327	219 371
Franța	3 860 232	1 779 567	6 381 064	10 241 296	8 160 631	2 552 426
Germania	5 536 786	4 107 742	8 924 266	14 461 052	13 032 008	3 569 707
Grecia	661 593	383 327	642 175	1 303 768	1 025 502	256 870
Ungaria	732 033	571 425	637 732	1 369 765	1 209 157	255 093
Irlanda	86 765	44 424	856 780	943 545	901 204	342 712
Italia	2 150 207	687 421	5 119 900	7 270 107	5 807 321	2 047 960
Letonia	128 505	113 341	117 705	246 210	231 046	47 082
Lituania	224 359	182 337	209 875	434 234	392 212	83 950
Luxemburg	65 600	1 325	145 567	211 167	146 893	58 227
Malta	50 310	1 006	46 013	96 323	47 019	18 405
Țările de Jos	9 126 499	7 554 003	1 992 463	11 118 962	9 546 466	796 985
Polonia	3 040 221	936 996	2 477 819	5 518 040	3 414 815	991 127
Portugalia	203 044	138 963	727 333	930 377	866 297	290 933
România	135 213	84 549	1 209 889	1 345 102	1 294 438	483 956
Slovacia	15 106	453	341 636	356 742	342 089	136 654

⁽¹⁾ Obiectivele orientative pentru fiecare stat membru sunt proporționale cu populația fiecărui stat membru și ajustate la PIB-ul pe cap de locuitor al statului membru (la standardul puterii de cumpărare – SPC).

Slovenia	598 310	382 081	166 799	765 109	548 880	66 720
Spania	2 960 596	1 228 351	3 851 622	6 812 218	5 079 973	1 540 649
Suedia	4 307 321	3 047 430	1 098 975	5 406 296	4 146 404	439 590
UE 27	42 602 653	27 148 311	40 017 586	82 620 239	67 165 896	16 007 034

(¹) Înregistrările de înaltă calitate îndeplinesc cerințele de nivel 2 sau superior (**nivelul 2+**) din Cadrul de publicare Europeană pentru conținut și cerințele de nivel A sau superior pentru metadate. Aceste standarde sunt necesare pentru a încuraja reutilizarea în diverse scopuri.

(²) Statele membre sunt încurajate să îmbunătățească calitatea înregistrărilor de nivel 1, prin urmare numărul total de înregistrări de înaltă calitate poate crește în continuare.

(³) 40 % din noile înregistrări ar trebui să vizeze bunuri digitale în 3D. Numărul de bunuri digitale în 3D disponibile în prezent în Europeană este considerat neglijabil.

ANEXA II

**Obiective intermediare pentru contribuția de conținut la Europeană și la spațiul datelor până în 2025
pentru fiecare stat membru**

	A	B	C	D	E	F
	Numărul de înregistrări la 1 februarie 2021	Numărul de înregistrări de înaltă calitate (°) la 1 februarie 2021	Înregistrări noi până în 2025 (°)	Numărul total de înregistrări până în 2025 [= A+C]	Numărul total de înregistrări de înaltă calitate până în 2025 (°) [= B+C]	Bunuri în 3D până în 2025 (°)
Austria	2 372 357	1 106 942	401 157	2 773 514	1 508 099	60 174
Belgia	2 499 646	2 247 432	486 327	2 985 973	2 733 759	72 949
Bulgaria	94 447	62 647	131 782	226 229	194 428	19 767
Croația	67 357	5 456	94 351	161 708	99 807	14 153
Cipru	30 959	1 858	28 586	59 545	30 444	4 288
Cehia	881 263	369 602	355 732	1 236 995	725 333	53 360
Danemarca	1 032 422	662 712	270 754	1 303 176	933 465	40 613
Estonia	648 205	486 024	39 930	688 135	525 954	5 989
Finlanda	1 093 297	960 899	219 371	1 312 668	1 180 270	32 906
Franța	3 860 232	1 779 567	2 552 426	6 412 658	4 331 993	382 864
Germania	5 536 786	4 107 742	3 569 707	9 106 493	7 677 448	535 456
Grecia	661 593	383 327	256 870	918 463	640 197	38 530
Ungaria	732 033	571 425	255 093	987 126	826 518	38 264
Irlanda	86 765	44 424	342 712	429 477	387 136	51 407
Italia	2 150 207	687 421	2 047 960	4 198 167	2 735 381	307 194
Letonia	128 505	113 341	47 082	175 587	160 423	7 062
Lituania	224 359	182 337	83 950	308 309	266 287	12 593
Luxemburg	65 600	1 325	58 227	123 827	59 552	8 734
Malta	50 310	1 006	18 405	68 715	19 411	2 761
Țările de Jos	9 126 499	7 554 003	796 985	9 923 484	8 350 988	119 548
Polonia	3 040 221	936 996	991 127	4 031 348	1 928 124	148 669
Portugalia	203 044	138 963	290 933	493 977	429 897	43 640
România	135 213	84 549	483 956	619 169	568 504	72 593
Slovacia	15 106	453	136 654	151 760	137 107	20 498

Slovenia	598 310	382 081	66 720	665 030	448 800	10 008
Spania	2 960 596	1 228 351	1 540 649	4 501 245	2 769 000	231 097
Suedia	4 307 321	3 047 430	439 590	4 746 911	3 487 019	65 938
UE 27	42 602 653	27 148 311	16 007 034	58 609 687	43 155 345	2 401 055

(¹) Înregistrările de înaltă calitate îndeplinesc cerințele de nivel 2 sau superior (**nivelul 2+**) din Cadrul de publicare Europeană pentru conținut și cerințele de nivel A sau superior pentru metadate. Aceste standarde sunt necesare pentru a încuraja reutilizarea în diverse scopuri.

(²) Obiectiv intermediar: 40 % din obiectivele orientative până în 2030.

(³) Statele membre sunt încurajate să îmbunătățească calitatea înregistrărilor de nivel 1, prin urmare numărul total de înregistrări de înaltă calitate poate crește în continuare.

(⁴) Obiectiv intermediar pentru bunurile digitale în 3D: 15 % din obiectivele pentru 2030.